

Analys och kommentarer till Öppna jämförelser 2015 – stöd till personer med funktionsnedsättning

Bakgrund och ärendebeskrivning

Sveriges kommuner och landsting, SKL och Socialstyrelsen har i år genomfört en sjätte öppna jämförelse gällande Stöd till personer med funktionsnedsättning. Syftet är att ge insyn och överblick gällande kommunernas arbete inom funktionsnedsättning samt ge möjlighet till jämförelser mellan landets kommuner. Vidare är syftet att öppna jämförelser ska fungera som underlag för analys, uppföljning och utveckling inom förvaltningens olika verksamhetsområden. I årets sammanställning av öppna jämförelser – Stöd till personer med funktionsnedsättning ingår endast LSS ur ett myndighetsperspektiv samt Psykisk funktionsnedsättning. Därmed ingår inte LSS ur ett utförarperspektiv gällande bostad med särskild service och daglig verksamhet i 2015 års sammanställning. Dessa avser att komma vartannat år, dvs., 2016 nästa gång.

Resultatet bygger på den enkät som skickades ut till landets kommuner under november 2014.

Regionförbundet Jönköpings län stödjer länets kommuner genom att sammanställa länets resultat.

Analysmetod

Analys av resultaten har skett dels vid förvaltningens ledningsgruppsmöte 2015-06-15 då verksamhetsutvecklare Gabriella Mathur redogjorde för resultatet utifrån länsrapporten samt vid ytterligare ett möte då funktionschef för funktionshinderomsorgen, verksamhetsutvecklare och myndighetschef träffades för vidare analys.

Förvaltningens kommentar och analys av resultatet

Nedan följer en redogörelse över och analys av de förbättringsområden som har identifierats med hjälp av resultatet från öppna jämförelser 2015. Inom vissa områden är förbättringsåtgärder redan påbörjade i och med att behovet av utveckling på området har uppmärksammats innan resultatet av öppna jämförelser kom. Inom andra områden kommer åtgärder att ske då förbättringsbehovet har identifierats i samband med årets resultat av öppna jämförelser.

Helhetssyn och samordning

Kvalitetsområdet helhetssyn och samordning handlar om intern samordning och extern samverkan mellan olika aktörer i samhället. Området mäter om det finns rutiner för intern samordning, extern samverkan samt rutin för att erbjuda individuell plan enligt LSS.

Kommentar och analys

Intern samordning

Aktuell och på ledningsnivå beslutad rutin för hur vård- och omsorgsförvaltningen ska samverka med socialförvaltningen runt enskilda ärenden saknas. Samverkan sker dock i praktiken på ett strukturerat sätt då representanter från de båda förvaltningarna regelbundet träffas för att lyfta gemensamma ärenden. För att göra samverkan mer systematisk och uthållig har ett samverkansarbete mellan förvaltningarna påbörjats och en gemensam överenskommelse har antagits under våren 2015 av både socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden. I och med detta arbete kommer skriftliga rutiner tas fram gällande samordning kring enskilda ärenden. Gemensamma rutiner kommer att arbetas fram under hösten 2015. En arbetsgrupp är tillsatt för detta ändamål.

Vetlanda tillhör den tredjedel av landets kommuner som idag saknar skriftliga rutiner inom detta område. I länet har omkring hälften av kommunerna aktuella rutiner för intern samordning.

Extern samverkan

Indikatorsområdet extern samverkan vill fånga om kommunen har skriftliga och på ledningsnivå beslutade överenskommelser för hur samverkan i enskilda ärenden ska ske med ett antal externa aktörer såsom arbetsförmedlingen, försäkringskassan, psykiatri och habilitering. Syftet med indikatorn är att personer med funktionsnedsättningar som har insatser från kommunen även kan ha behov av insatser från andra myndigheter och organisationer. Det är myndigheternas ansvar, inte den enskildes, att hitta en arbetsmodell där olika insatser harmonierar med varandra.

Skriftliga och på ledningsnivå beslutade aktuella överenskommelser om extern samverkan i enskilda ärenden finns upprättade mellan kommunen och psykiatri, både barn- och ungdomspsykiatri och vuxenpsykiatri, då en sådan överenskommelse har antagits gemensamt i hela regionen. Dock saknas överenskommelse med Arbetsförmedling, Försäkringskassa, barnhabilitering och vuxenhabilitering. När det gäller överenskommelse om samverkan med Arbetsförmedling och Försäkringskassa är ett sådant arbete redan igångsatt i och med det utvecklingsprojekt gällande daglig verksamhet och sysselsättning som pågår sedan januari 2015. Endast 19 % av landets kommuner har aktuella överenskommelser för samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan när det gäller målgruppen som omfattas av LSS. När det gäller socialpsykiatri är siffran högre. 31 % av landets kommuner har aktuell överenskommelse med Arbetsförmedlingen och 28 % med Försäkringskassan.

När det gäller överenskommelse med habiliteringen pågår ett sådant arbete men av olika anledningar har det dragit ut på tiden.

Individuell plan enligt LSS

Indikatorn mäter om kommunen har en aktuell rutin för att erbjuda en individuell plan enligt LSS. Enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade ska varje kund som beviljats någon eller några insatser enligt LSS erbjudas en individuell plan.

Skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för att erbjuda en individuell plan saknas. I dagsläget upprättas individuella planer enligt LSS endast om den enskilde begär en sådan plan. Denna brist har uppmärksammats tidigare och framtagandet av rutin är på gång. I länet har hälften av kommunerna en aktuell rutin för erbjudande om individuell plan. I riket är siffran 36 %.

Självbestämmande och integritet

Kvalitetsområdet självbestämmande och integritet innebär att den enskilde är delaktig, har inflytande och ges möjlighet till egna val. Kvalitetsområdet handlar även om hur verksamheten tar tillvara enskildas uppfattning.

Kommentar och analys

Brucarundersökning

En av indikatorerna inom detta område mäter om enskildas uppfattning används för att utveckla verksamheten. Detta innebär att kommunen går ut med en återkommande brukarundersökning till samtliga kunder i målgruppen. Brukarundersökning kan vara i form av enkäter, strukturerade intervjuer eller brukarrevisioner. Vetlanda kommun använder sig inte av brukarundersökning i den bemärkelsen för målgruppen och har därför svarat nej. Efter att enkäten besvarades har dock strukturerade intervjuer gjorts med ett stort urval kunder inom daglig verksamhet och sysselsättning inom ramen för det utvecklingsprojekt som pågår. Intervjuerna används i allra högsta grad som underlag för att analysera och utveckla verksamheten.

Inom kommunal utveckling på Region Jönköpings län pågår en utredning om det därifrån ska arbetas fram en gemensam brukarundersökning för målgruppen. Likaså pågår ett arbete på nationell nivå med att ta fram en nationell brukarundersökning liknande den som finns inom äldreomsorgen. Med anledning av detta avvaktar förvaltningen med att ta fram en egen brukarundersökning för målgrupperna.

I länet har 50 % av kommunerna brukarundersökning för målgruppen. För riket i stort är siffran 43 %.

Arbetsmarknad

Inom området självbestämmande och integritet mäts även om det finns strukturerad sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning samt om det finns individer som under föregående år gått från sysselsättningsinsats till någon form av anställning. I Vetlanda har det, under föregående år, förekommit att personer gått från sysselsättning till anställning. I riket i stort har endast 35 % av kommunerna lyckats med detta och i länet är siffran ca 50 %.

Tillgänglighet

Kvalitetsområdet tillgänglighet avser mäta hur tillgänglig verksamheten är när det gäller information på webbplatsen.

Analys och kommentar

På Vetlanda kommuns hemsida finns talad information om LSS. Däremot finns inte informationen på lättläst svenska, som teckenspråk eller som textfil. När det gäller riket i stort

har 49 % av landets kommuner informationen om LSS tillgänglig på lättläst svenska på sin hemsida. I länet har 25 % av kommunerna information på lättläst svenska på sina hemsidor. När det gäller övriga format är siffran ca 50% både i riket och i länet förutom när det gäller teckenspråk där inga av länets kommuner tillhandahåller den möjligheten . I riket i stort är siffran nere på 10%.

Trygghet och säkerhet

Området trygghet och säkerhet har fokus på uppföljning av individuella beslut och avser att mäta andel beslut som följs upp av biståndshandläggare inom ett år.

Analys och kommentar

Det kan konstateras att uppföljning av individuella beslut för personer med funktionsnedsättning är ett klart förbättringsområde. Under perioden 25 oktober 2013 till 25 oktober 2014 som mätperioden avser har inga beslut om bostad med särskild service enligt LSS eller daglig verksamhet enligt LSS följts upp. När det gäller ledsagarservice har 71 % av besluten följts upp vilket kan förklaras med att beslut om ledsagarservice vanligtvis sätts på ett eller två år medan beslut om boende och daglig verksamhet är tillsvidarebeslut. I dagsläget finns ingen rutin när det gäller uppföljning av icke tidsbegränsade beslut. Åtgärder kommer att göras för att säkra upp att beslut följs upp i högre utsträckning än idag även när det gäller tillsvidare beslut. En möjlig åtgärd kan vara att biståndshandläggaren bjuds in en gång om året i samband med att verkställigheten gör uppföljning av aktuell genomförandeplan. Detta skulle säkerställa en systematisk modell för uppföljning av beviljade insatser och samtidigt minimera antalet möten för kund, företrädare, anhöriga och personal.

Kunskapsbaserad verksamhet

Kvalitetsområdet kunskapsbaserad verksamhet syftar till att mäta biståndshandläggarnas kompetens och hur myndighetskontoret arbetar med strukturerad kompetensutveckling.

Analys och kommentar

Vetlanda ligger procentuellt över både riket och länet när det gäller socionomutbildning hos biståndshandläggare som handlägger LSS ärenden. Samtliga biståndshandläggare som handlägger LSS har socionomexamen. Samtliga biståndshandläggare inom funktionshinderområdet, både LSS och socialpsykiatri, har även en individuell och aktuell kompetensutvecklingsplan. Däremot har inte biståndshandläggarna tillgång till kontinuerlig extern ärendehandledning vilket 79 % av rikets kommuner och 62 % av länets kommuner erbjuder sina biståndshandläggare som handlägger LSS eller socialpsykiatriärenden.

Konsekvenser och aktiviteter

Vård- och omsorgsförvaltningens analys av öppna jämförelser är en del av det underlag som verksamheterna utgår från i sitt förbättringsarbete. Många aktiviteter och åtgärder pågår redan i verksamheten. Förvaltningen avser göra följande aktiviteter utifrån analysen ovan:

- Förbättra och systematisera uppföljningen av beviljade insatser

- Fortsätta arbetet med att implementera och förbättra samverkan med Socialförvaltningen
- Initiera samverkan med Arbetsförmedling och Försäkringskassa för att öka möjligheterna för kunder att gå från strukturerad sysselsättning till anställning
- Ta fram en rutin och ett strukturerat tillvägagångssätt för att säkerställa att alla med beviljad LSS insats erbjuds möjligheten att få en individuell plan enligt LSS upprättad.